

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין Carrier HVACR Investments BV לבין קריסטל מכונות

ומוצרי חשמל בע"מ ותדיראן מוצרי צריכה בע"מ

1. פתח דבר

ביום 18 בנובמבר 2009 נתתי הסכמתי למיזוג בין קריסטל מכונות ומוצרי חשמל בע"מ (להלן: "קריסטל מכונות") לבין תדיראן מוצרי צריכה בע"מ (להלן: "תדיראן" ו-"המיזוג" בהתאמה).

בקשת הפטור נושא החלטתי זו מתייחסת לכבילות שנלוו למיזוג. לאחר שבחנתי את ההסדר בין הצדדים ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעת פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. בשל הנימוקים שיפורטו להלן, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

2. ההסכם

2.1 הצדדים להסכם

קריסטל מכונות - חברה פרטית בבעלות מלאה של קריסטל מוצרי צריכה בע"מ (להלן: "קריסטל"). קריסטל עוסקת באמצעות קריסטל מכונות וחברות נוספות המוחזקות על ידה ביבוא ושיווק מוצרי חשמל ואלקטרוניקה לשימוש ביתי, שירותי תיקונים, ייצור מקררים ומעט בפעילות קמעונאית.

תדיראן - חברה פרטית אשר היתה עובר למיזוג בבעלותה המלאה של Carrier HVACR Investment BV מקבוצת Carrier Corporation (להלן: "קרייר"). תדיראן עוסקת בייבוא, שיווק והפצה של מוצרים בתחום מיזוג האוויר בישראל ומחוצה לה, וכן במתן שירותים בתחום זה לשוק המקומי. עד לאחרונה עסקה תדיראן גם בייצור מוצרים בתחום מיזוג האוויר במפעלה בעפולה אולם במהלך ספטמבר 2009, במסגרת הליך ארגון מחדש של תדיראן, הוחלט על סגירת מפעל הייצור של תדיראן בעפולה עד סוף שנת 2009. לתדיראן חברה בת בבעלות מלאה היא תדיקר מיזוג מרכזי בע"מ.

2.2 הסכם והכבילות

במסגרת המיזוג, רכשה קריסטל מכוונות את מלוא הון המניות המונפק והנפרע של תדיראן מידי קרייר. להסכם המיזוג נלוו שתי כבילות עיקריות. האחת, עניינה הסכם להפצה בלעדית בין קרייר לתדיראן (להלן: "**הסכם ההפצה**"), והשנייה התחייבות קרייר שלא להתחרות בתחום פעילותה של תדיראן.

א. הסכם להפצה בלעדית -

בהתאם להסכם ההפצה מינתה קרייר את תדיראן כמפיצה בלעדית בישראל של מוצרי מיזוג אוויר ביתיים, מסחריים קלים ומסחריים, הנמכרים תחת שם המותג קרייר, מוצרי מיזוג אוויר ביתיים ומסחריים קלים לרבות מוצרי מיזוג אוויר בטכנולוגיית Inverter/VRF תחת שם המותג טושיבה, וכן חלקי חילוף למוצרים אלה. במסגרת הסכם ההפצה התחייבה תדיראן כי במשך תקופת ההסכם לא תעסוק בייצור, יבוא, הפצה, מכירה או שיווק של מוצרים המתחרים במוצרים האמורים של קרייר וטושיבה, כן סוכם כי תנית אי התחרות לא תחול על מוצרים הנמכרים תחת שמות המותג אמקור, תדיראן, אמנה, ספקטרה וקריסטל. בנוסף, התחייבה תדיראן לרכוש כמות מינימאלית מדי שנה של המוצרים נשוא הסכם ההפצה. הסכם ההפצה נקבע לתקופה של 3 שנים, עם אופציה הניתנת בידי קרייר להאריכו לתקופה נוספת של שנתיים.

ב. תנית אי התחרות -

למיזוג נלוותה תנית אי תחרות, לפיה מתחייבת קרייר כלפי קריסטל ותדיראן כי במשך תקופה של 4 שנים מיום השלמת העסקה או עד למועד סיום הסכם ההפצה לפי המאוחר, ובכל מקרה לא יאוחר מ- 5 שנים מיום השלמת העסקה (להלן: "**תקופת אי התחרות**"), היא וחברות בשליטתה, במישרין או בעקיפין, לא תעסוקנה בפעילויות המתחרות בעסקי תדיראן בישראל עובר למיזוג. לצורך כבילה זו 'עסקי תדיראן בישראל' הוגדרו כמכירה או הפצה של מוצרי מיזוג אוויר ביתיים, מסחריים קלים ומסחריים לרבות מוצרי Inverter/VRF, וכן מתן שירותים עבור מוצרים אלה.

3. השפעת ההסכם על התחרות:

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת מצב התחרות בשוק הרלבנטי הגעתי לכלל מסקנה כי הסכם ההפצה ראוי לפטור. ככלל, הסכם להפצה בלעדית מקל על יצרן את תהליך כניסתו לשווקים חדשים ומאפשר ניהול יעיל של ההשקעה והסיכון הכרוכים בתהליך זה.¹ על פי המידע שהובא לפני, פועלים בישראל בתחום היבוא וההפצה של מערכות מיזוג אוויר, לצד תדיראן, מספר מתחרים. חלק ממתחרים אלה אף מחזיקים בנתחי שוק הגבוהים מאלה של תדיראן. קיומם של מספר מתחרים בשוק מפיג את החשש הנובע מצמצום התחרות התוך-מותגית (Intra-Brand Competition) העלול להיווצר מתניית הבלעדיות שבהסכם.²

¹ ראה 1132, 2nd Edition, FAULL & NIKPAY, The EC Law of Competition.

² שם, עמ' 1222.

בנוסף, עיקר פעילותה של תדיראן עובר למיזוג נשען על הפצת מוצרי מיזוג אוויר תחת המותגים קרייר וטושיבה. מכאן שהסכם ההפצה מאפשר לתדיראן להמשיך ולפעול כמפיצה של המוצרים שהופצו על ידי עובר למיזוג, לתקופת ביניים, שבמהלכה יתאפשר לקריסטל להתחיל בהפצת מוצרי מיזוג אוויר תחת המותגים שלה. שכן כאמור, עובר למיזוג קריסטל כמעט ולא עסקה בתחום מיזוג האוויר. למעשה, הסכם ההפצה מאפשר העברת פעילותה הקיימת של תדיראן, לידי קריסטל, על מלוא ערכה הכלכלי. בנסיבות אלה שוכנעתי כי הסכם ההפצה אינו מקים חשש לפגיעה בתחרות.

הכבילות הנלוות להסכם ההפצה, היינו התחייבות תדיראן שלא להתחרות בקרייר כל זמן שהסכם ההפצה תקף, והתחייבותה להיקף רכישות מינימאלי מדי שנה, הן כבילות מקובלות בסוג זה של הסכמים. כבילות אלו אף עולות בקנה אחד עם האמור בכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמי הפצה בלעדית), תשס"א – 2001.³ משך הזמן של הסכם ההפצה שנקבע לשלוש שנים עם אופציה להארכה עד ל- 5 שנים מיום השלמת העסקה, הינו סביר וראוי לפטור בנסיבות העניין.

כאמור, למיזוג נלוותה גם תנית אי תחרות מצד קרייר. הרציונל לקיומה של תנית אי תחרות הנלווית לעסקת מיזוג מצוי באינטרס הלגיטימי של הצדדים להבטיח שהמכירה לא תרוקן משוויה על-ידי תחרות מאוחרת מצדה של המוכרת, וכי התמורה תגלם את מלוא שוויו של הממכר. רציונל זה עומד גם בבסיס סעיף 3(8) לחוק ההגבלים העסקיים.⁴

הניסיון שנצבר ברשות ההגבלים העסקיים מלמד כי ככלל פרק זמן של 4 שנים מיום המכירה הוא פרק זמן הראוי לפטור. כלל זה אף עוגן בכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ד – 2004 (להלן: "**פטור הסוג**"). אולם במקרה כאן, התקשרו קרייר ותדיראן בהסכם להפצה בלעדית למשך תקופה של 3 שנים עם אופציה הניתנת בידי קרייר להאריכו לתקופה נוספת בת שנתיים. הסכם זה מטבעו מגביל את קרייר מלהתחרות בתדיראן כל זמן שתדיראן פועלת כמפיצה הבלעדית של קרייר בישראל. לפיכך, ומשמצאתי כי הסכם ההפצה אינו מקים חשש לפגיעה בתחרות והוא ראוי לפטור, ראיתי לנכון להעניק לצדדים פטור עבור תנית אי התחרות הנלווית אליו. תחום אי התחרות יכול שיכלול את אותם מוצרים ושירותים שתדיראן תכננה והשקיעה בפיתוחם עובר למיזוג.⁵ לאור האמור, תקופת אי התחרות הפטורה מכוח החלטתי זו תהא 4 שנים מיום השלמת העסקה או עד למועד סיומו של הסכם ההפצה, לפי המאוחר, ובכל מקרה לא יאוחר מ- 5 שנים.

³ ראה סעיף 2(ב)(1) וסעיף 2(ב)(4)(ב) לכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסכמי הפצה בלעדית), תשס"א – 2001.

⁴ ראה החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין א.פ.סי (פלנינג קרגו) תובלה בינלאומית בע"מ לבין Deutsche Post AG ו- Deutsche Post International BV; **הגבלים עסקיים** 5000804, 2007. ראה גם החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסכם בין ניסן תעשיות רפואיות בע"מ לבין נירקו אחזקות בע"מ; **הגבלים עסקיים** 5000649, 2007.

⁵ ראה לעניין זה: Commission Notice on restrictions directly related and necessary to concentrations, OJ 2005/C 56/03, Para 23.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, ז' סיון, תש"ע

20 מאי, 2010